
ВІД РЕДАКЦІЇ**НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА МАРКЕТОЛОГІВ**

Система вищої освіти України повинна трансформуватися в систему безперервної освіти протягом всього життя. Вважаю зайвим, в даному випадку, розгорнуто обґрунтовувати цю тезу. Зазначу тільки одне. Виходячи з сучасної періодизації життєвого циклу, збільшується працездатний вік. Людство молодіє. Всесвітня організація охорони здоров'я відносить 59 років до молодого віку людини. Але спеціальні компетенції швидко морально застарівають. У цьому – основна причина появи сучасної освітньої категорії «безперервна освіта».

У меморандумі «Про безперервну освіту Європейського Союзу» було введено принцип – «навчання довжиною в життя (*lifelong learning*)». У сучасному світі цим принципом необхідно керуватися у всіх без винятку освітніх системах. Тому концепція безперервної вищої освіти в Україні включає три якісно різнорідних освітніх підсистеми: формальну, неформальну, інформальну (самоосвіта). В сукупності вони утворюють освітню гармонію, для якої, як відомо, характерним є різноманіття в єдності та єдність в різноманітті. Формальна, неформальна та інформальна види освіт є комплементарними. Комплементарність – ключове слово, яке вказує на їх взаємозв'язок.

Формальна вища освіта є максимально інституалізованою, бюрократизованою, розподіленою за курсами, кредитами, дипломами. Вона відповідає таким основним вимогам: наявність трьох рівнів вищої освіти; наявність ліцензованих освітньо-професійних програм за кожною спеціальністю (спеціалізацією), таких, що ґрунтуються на національних освітніх стандартах; спеціально підготовлений професорсько-викладацький склад; заняття в ліцензованих закладах вищої освіти; наявність спеціальних приміщень, обладнання, інфраструктури; диплом державного зразка, що підтверджує отриману кваліфікацію.

Неформальна освіта передбачає функціонування за межами формальних освітніх структур, вона, як правило, є короткостроковою, добровільною та виникає, тільки якщо для цього є умови. Відмінності неформальної освіти від формальної полягають в наступному: навчання з урахуванням потреб; зв'язок з практикою; гнучкі програми, розклад і вибір місця проведення. Одним з найбільш важливих факторів, які слід пам'ятати, є те, що більшість людей займаються неформальною освітою, тому що вони цього хочуть, а не тому, що їх хтось змушує це робити. Крім того, часто буває вигідніше отримувати неформальну освіту, а не формальну офіційну. Насправді, було встановлено, що люди можуть вчитися набагато краще, коли вони відчувають себе комфортно і менш залякані процесом навчання. Як тільки тиск з боку більш формальних методів пропадає, людина набагато краще сприймає інформацію. Тестування рідко є вимогою в неформальному навчанні, дозволяючи розуму поглинати інформацію без тиску. Неформальна освіта визнана якісною і потужною відповіддю на різноманітні потреби сучасного суспільства.

Вважаємо доцільним розбудувати систему неформальної освіти і таким чином посилити систему вищої освіти України.

Наприклад, в Одесі кластер закладів вищої освіти Міністерства освіти і науки України, який займається маркетинговою освітою, складається з Одеського національного політехнічного університету, Одеського національного економічного університету, Одеської національної академії харчових технологій, Одеської державної академії будівництва і архітектури. Отримання в цих закладах формальної освіти диплома державного зразка галузі знань 07 – Управління та адміністрування за

спеціальністю 075 – Маркетинг, ступеня вищої освіти «Бакалавр» передбачає освоєння освітньої програми обсягом – 240 кредитів ЄКТС за 3 роки 10 місяців, ступеня вищої освіти «Магістр» – 90 кредитів ЄКТС за 1 рік 4 місяці. Випускник, починаючи самостійну професійну діяльність, через короткий термін зустрічається з проблемою «морального зносу» отриманих спеціальних компетенцій.

У цифровій економіці кожен півроку з'являються нові технології, а значить, потрібні нові знання і вміння. Перед фахівцями, а особливо перед маркетологами, в силу специфіки їх професії, постає проблема: «Де підвищувати свою кваліфікацію, щоб відповідати потребам часу?». Заклади формальної освіти не націлені на подальше підвищення кваліфікації фахівців з вищою освітою. Державна система підвищення кваліфікації, яка функціонувала раніше, зруйнована. Тому в межах Української асоціації маркетингу з 2008 року діє програма сертифікації маркетологів, яка дозволяє в короткий термін отримати найновіші спеціальні маркетингові компетенції. Для систематизації цієї практики в партнерстві з Українською асоціацією маркетингу та групою компаній «Infomig» було створено Міжнародний інститут маркетингу (<http://mim.website>).

Міжнародний інститут маркетингу є закладом неформальної маркетингової освіти для отримання актуальних професійних знань від фахівців передових міжнародних компаній. За результатами навчання випускники отримують сертифікат Української Асоціації Маркетингу. У США і країнах Європи наявність аналогічного сертифіката, що підтверджує професійні знання в сфері маркетингу, є сприятливим фактором для посади фахівця з маркетингу або топ-менеджера.

Слухачі Міжнародного інституту маркетингу навчаються у вільний від роботи час. Середня тривалість курсу – 30 годин (1 кредит). Спеціалізована підготовка, націлена на негайне впровадження отриманих знань в практику. Пул викладачів складається з авторитетних вчених і маркетологів-практиків, які домоглися результатів, що підтверджують їх компетентність. Наприклад, курс «Інтернет-маркетинг» викладається

3 рази на тиждень по 2 години. Зміст курсу складають наступні модулі: «Стратегія Інтернет-маркетингу», «SEO», «PPC», «SMM», «Email», «Web-аналітика», «Контент».

Ґрунтуючись на досвіді Української асоціації маркетингу, можна запропонувати формування національної системи неформальної освіти в межах професійних об'єднань, що дозволить контролювати якість підвищення кваліфікації трудових ресурсів України.

Михайло Окландер

Головний редактор журналу «Маркетинг і цифрові технології»